

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5MCdo/2/2013
Identifikačné číslo spisu:	1208212306
Dátum vydania rozhodnutia:	10.06.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Soňa Mesiarkinová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:1208212306.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávnenej Slovenskej republiky - Krajské riaditeľstvo Policajného zboru v Bratislave, so sídlom v Bratislave, Špitálska 14, proti povinnému JUDr. L. T. bývajúcemu v Z., o vymoženie 66,39 € s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Bratislava II, pod sp.zn. 39 Er 1007/2008, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava II zo 7. februára 2012, č.k. 39 Er 1007/2008-38, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Okresného súdu Bratislava II zo 7. februára 2012, č.k. 39 Er 1007/2008-38 z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Oprávnená podala súdnemu exekútorovi návrh na vykonanie exekúcie na vymoženie sumy 2000,- Sk s príslušenstvom. Povinnosť zaplatiť túto sumu bola povinnému uložená rozhodnutím Okresného riaditeľstva Policajného zboru Bratislava II z 12. júla 2006 č.k. ORP- 137/OBCP-2005-M-II; tento exekučný titul nadobudol právoplatnosť 7. augusta 2006 a vykonateľnosť 22. augusta 2006.

Na základe žiadosti súdneho exekútora podanej 16. júna 2008 Okresný súd Bratislava II vydal 21. júla 2008 pod sp.zn. 39 Er 1007/2008 poverenie na vykonanie exekúcie pre vymoženie uloženej pokuty a trov exekúcie.

Okresný súd Bratislava II uznesením zo 7. februára 2012, č.k. 39 Er 1007/2008-38 návrh povinného na zastavenie exekúcie zamietol. Zamietnutie exekúcie odôvodnil s poukazom na zákon č. 298/2008 Z.z., ktorým bolo novelizované ustanovenie § 88 zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch s účinnosťou od 1. septembra 2008 tak, že bol vypustený ods. 1 obsahujúci povinnosť vykonať exekúciu v 3- ročnej prekluzívnej lehote. Uviedol, že trojročná prekluzívna lehota na vykonanie rozhodnutia, ktoré je v predmetnej exekučnej veci titulom, by podľa zákona o priestupkoch účinného do 31. augusta 2008 uplynula ku dňu 22. augusta 2009. Nakoľko však zákon č. 298/2008 Z.z. neobsahuje prechodné a záverečné ustanovenia, je potrebné aplikovať ho aj na exekučné tituly, ktoré nadobudli právoplatnosť a vykonateľnosť pred 1. septembrom 2008. Nestotožnil sa preto s názorom povinného, že ak raz bola zákonom určená lehota pre zánik vykonateľnosti rozhodnutia, tak neskoršie zrušenie tejto lehoty sa

nemôže vzťahovať na rozhodnutia, ktoré boli vydané pred zrušením tejto lehoty. Lehota vymožitelnosti rozhodnutia daná zákonom má procesný charakter, ide teda o normu procesného práva. V prípade stretu starej a novej právnej úpravy platí všeobecne nepravá retroaktivita, teda od účinnosti novej právnej normy sa i právne vzťahy vzniknuté podľa zrušenej alebo zmenenej právnej úpravy riadia právnou normou novou (pokiaľ v prechodných ustanoveniach nie je uvedené inak). Dospel k záveru, že právne vzťahy sa spravujú zásadne novou právnou úpravou. Návrh povinného vyhodnotil preto ako bezdôvodný.

Krajský súd v Bratislave uznesením z 30. augusta 2012, sp.zn. 17 CoE 35/2012 odvolanie povinného proti zamietnutiu návrhu na zastavenie exekúcie odmietol. V odôvodnení konštatoval, že predtým, ako sa začal zaoberať dôvodmi odvolania, skúmal jeho prípustnosť a zistil, že odvolanie proti zamietnutiu návrhu povinného na zastavenie exekúcie je potrebné odmietnuť, nakoľko proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné, pretože podľa § 58 ods. 4 Exekučného poriadku je prípustné odvolanie len proti rozhodnutiu, ktorým sa exekúcia zastavila.

Na základe podnetu povinného podal generálny prokurátor Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) mimoriadne dovolanie proti uzneseniu Okresného súdu II zo 7. februára 2012, č.k. 39 Er 1007/2008-38. Podľa právneho názoru generálneho prokurátora, nakoľko sa jedná o pokutu za spáchanie priestupku, vykonateľnosť rozhodnutia o spáchaní priestupku sa riadi príslušnými ustanoveniami zákona o priestupkoch. Poukázal na ustanovenie § 88 zákona o priestupkoch účinného do 31. augusta 2008 a ustanovenia § 88, § 88b zákona o priestupkoch účinného od 1. septembra 2008. V zmysle týchto ustanovení mal za to, že nemožno súhlasiť s názorom súdu, že ku dňu 22. augusta 2009 (uplynutie 3-ročnej prekluzívnej lehoty) nemožno aplikovať ustanovenie § 88 ods. 1 zákona o priestupkoch v znení do 31. augusta 2008, pretože ide o právnu normu, ktorá už v tomto období nebola platná a vzhľadom k tomu, že novela zákona o priestupkoch účinná od 1. septembra 2008 nerieši v prechodných ustanoveniach stret rozdielnych právnych úprav, sa právna účinnosť novelizovaného ustanovenia § 88 zákona o priestupkoch vzťahuje aj na právne vzťahy založené v minulosti. Výslovil názor, že pre posúdenie vymáhateľnosti rozhodnutí o uložení pokuty za priestupok vydaných do 31. augusta 2008 sa použije ustanovenie § 88 ods. 1 zákona o priestupkoch v znení účinnom do 31. augusta 2008, ktoré ustanovilo trojročnú prekluzívnu lehotu. Zrušenie prekluzívnej lehoty v prípadoch rozhodnutí o uložení pokuty za priestupok vydaných do 31. augusta 2008, novelizovaných ustanovením § 88 zákona o priestupkoch v znení účinnom od 1. augusta 2008, by znamenalo nepravú retroaktivitu, čo je v rozpore so všeobecným zákazom retroaktivity v priestupkovom a trestnom práve. Súd prvého stupňa nesporne pochybil, keď na rozhodnutie o uložení pokuty za priestupok aplikoval právny predpis o vykonateľnosti rozhodnutia účinný od 1. septembra 2008. Vzhľadom na to, že prekluzívna lehota uplynula 22. augusta 2009, mal z úradnej povinnosti exekúciu zastaviť podľa § 57 ods. 1 písm. f) Exekučného poriadku. S poukazom na uvedené skutočnosti mal za to, že súd vo veci návrhu povinného na zastavenie exekúcie z dôvodu preklúzie práva priznaného exekučným titulom, vec nesprávne právne posúdil, čím naplnil dovolací dôvod podľa § 243f ods. 1 písm. c) O.s.p.

Povinný sa k mimoriadnemu dovolaniu generálneho prokurátora písomne nevyjadril.

Oprávnená vo svojom vyjadrení k mimoriadnemu dovolaniu uviedla, že nie je možné rozhodovať podľa ustanovenia právneho predpisu § 88 ods. 1 zákona o priestupkoch účinného do 31. augusta 2008, pokiaľ naň neodkazujú prechodné a záverečné ustanovenia teraz účinného zákona o priestupkoch. Súd nemôže zastaviť exekúciu po vydaní exekučného titulu zaniklo právo ním priznané uplynutím 3-ročnej prekluzívnej lehoty plynúcej od vykonateľnosti rozhodnutia, nakoľko súd nemôže rozhodovať podľa ustanovenia zákona, ktoré je už v čase rozhodovania zrušené. Mal za to, že exekučný titul nezanikol a súdny exekútor môže v predmetnej exekúcii pokračovať v súlade s poverením na vykonanie exekúcie z 21. júla 2008.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd rozhodujúci o mimoriadnom dovolaní (§ 10a ods. 3 O.s.p.) po zistení, že tento opravný prostriedok podal generálny prokurátor Slovenskej republiky (§ 243e ods. 1 O.s.p.) v lehote jedného roka (§ 243g O.s.p.) proti rozhodnutiu, ktoré môže napadnúť týmto opravným

prostriedkom, preskúmal napadnuté uznesenia bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243i ods. 2 v spojení s § 243a ods. 3 O.s.p.) v rozsahu podľa § 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 242 ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie je opodstatnené.

V zmysle § 243f ods. 1 O.s.p. mimoriadnym dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie súdu za podmienok uvedených v § 243e, ak a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou konania, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je viazaný rozsahom dovolania, ale i v mimoriadnom dovolaní uplatnenými dôvodmi. Obligatórne (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 242 ods. 1 O.s.p.) sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O.s.p. a tzv. inými vadami, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť dovolacieho súdu podľa § 242 ods. 1 druhá veta O.s.p. skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., zaoberal sa dovolací súd predovšetkým otázkou, či konanie v tejto veci nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ § 237 O.s.p. (t.j. či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdov, nedostatku spôsobilosti účastníka byť účastníkom konania, nedostatku riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad nedostatku návrhu na začatie konania tam, kde konanie mohlo začať len na takýto návrh, prípad odňatia možnosti účastníkovi konať pred súdom alebo prípad rozhodovania vylúčeným sudcom, či súdom nesprávne obsadeným). Existenciu týchto väd generálny prokurátor nenamietal a v dovolacom konaní ani nevyšli najavo.

Inou vadou konania, na ktorú musí dovolací súd prihliadať aj vtedy, ak nie je namietaná, je procesná vada, ktorá, na rozdiel od väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p., nezakladá zmätočnosť rozhodnutia. Jej základom je porušenie iných procesných ustanovení upravujúcich postup súdu v občianskom súdnom konaní. Medzi také vady patrí napríklad skutočnosť, že rozhodnutie odvolacieho súdu vychádza z neúplného alebo nesprávne zisteného skutkového stavu veci z dôvodu, že súd pri vykonávaní dokazovania nepostupoval v súlade s príslušnými ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku, že odvolací súd pri svojom rozhodovaní vychádzal z iného skutkového základu, než súd prvého stupňa bez toho, aby postupoval podľa § 213 ods. 3 O.s.p. a pod. Výskyt takejto vady nebol v mimoriadnom dovolaní namietaný a dovolací súd ju ani nezistil.

Generálny prokurátor v mimoriadnom dovolaní vytýka rozhodnutiu okresného súdu, že spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p.), keď na rozhodnutie o uložení pokuty za priestupok zo 4. februára 2005, vykonateľné 22. augusta 2006, aplikoval právny predpis o vykonateľnosti rozhodnutia účinný od 1. septembra 2008. Vzhľadom k tomu, že v danom prípade prekluzívna 3- ročná lehota uplynula 22. augusta 2009, mal súd exekúciu z úradnej povinnosti zastaviť podľa § 57 ods. 1 písm. f) Exekučného poriadku.

Pre procesné právo vo všeobecnosti platí, že nové ustanovenia zákona sa aplikujú nielen v konaniach, ktoré boli začaté po účinnosti novely, ale aj v konaniach, ktoré boli začaté podľa starších právnych predpisov. Táto zásada sa neuplatní v tých prípadoch, ak zákon z nej ustanoví výnimky. Pokiaľ ide o lehoty platí všeobecná zásada, podľa ktorej pre tie lehoty, ktoré sa v deň, keď novela zákona nadobudla účinnosť ešte neskončili, platia ustanovenia nového zákona. Len v prípade, ak by zákon doteraz ustanovoval dlhšiu lehotu, skončí sa až v tomto neskoršom čase.

Pri strete staršej právnej úpravy s novou právnou úpravou vyvolanom prijatím novely zákona v prípade absencie prechodných ustanovení treba vychádzať zo všeobecných zásad platných pre konkrétne odvetvie práva.

Podľa § 88 ods. 1 zákona č. 372/1990 Zb.o priestupkoch účinného do 31. augusta 2008 rozhodnutie o uložení pokuty za priestupok, o nároku na náhradu škody a o náhrade trov konania možno vykonať do troch rokov od uplynutia lehoty určenej na ich zaplatenie.

Ustanovenie § 88 ods. 1 zákona o priestupkoch, ktorého sa (okrem iných) týkala novela tohto zákona vykonaná zákonom č. 298/2008 Z.z., bolo systematicky začlenené do časti III zákona o priestupkoch, ktorá časť upravuje konanie o priestupkoch, t.j. upravuje procesný postup v takomto konaní. Keďže táto novela žiadne prechodné ustanovenia neobsahovala, bolo potrebné vychádzať pri riešení otázky, či v danom konaní použiť znenie staršieho právneho predpisu alebo nového zo zásad typických pre procesné právo.

V posudzovanej veci podkladom pre exekúciu je blok na pokutu za priestupok vydaný 12. júla 2006, ktorý nadobudol vykonateľnosť 22. augusta 2006. Ide teda o exekučný titul, ktorý bol vydaný za účinnosti staršej právnej úpravy, t.j. v období, keď platilo ustanovenie § 88 ods. 1 zákona o priestupkoch. Trojročná lehota uvedená v tomto ustanovení začala plynúť dňom nadobudnutia vykonateľnosti tohto exekučného titulu, t.j. dňom 22. augusta 2006 a uplynula 22. augusta 2009.

Ide teda nepochybne o lehotu, ktorá sa v deň účinnosti novely zákona o priestupkoch vykonanej zákonom č. 298/2008 Z.z. neskončila. V § 88 ods. 1 zákona o priestupkoch nebola ustanovená dlhšia lehota ako tá, ktorá je predmetom úpravy v § 71 ods. 3 správneho poriadku, a ktoré ustanovenie je potrebné na danú vec podporne použiť. To znamená, že aj podľa novej právnej úpravy, trojročná lehota začne plynúť 22. augusta 2006 a uplynie 22. augusta 2009.

Najvyšší súd Slovenskej republiky potrebuje poukázať na rozhodnú skutočnosť (ktorú opomenul do právneho posúdenia veci zahrnúť súd prvého stupňa ako aj generálny prokurátor), že okrem zákona o priestupkoch do prijatia novely vykonanej zákonom č. 298/2008 Z.z. účinnou od 1. septembra 2008, právnu úpravu lehoty, do ktorej bolo potrebné rozhodnutie o uložení pokuty za priestupok (ustanovenie § 88 ods. 1 v časti III zákona pod názvom Výkon rozhodnutia) vykonať, obsahoval vo všeobecnej podobe aj správny poriadok (ustanovenie § 71 ods. 3 v piatej časti pod názvom Výkon rozhodnutí).

Podľa § 71 ods. 3 správneho poriadku účinného do 31. decembra 2003 rozhodnutie možno vykonať najneskôr do 3 rokov po uplynutí lehoty určenej pre splnenie uloženej povinnosti (ods. 1).

Podľa § 71 ods. 3 správneho poriadku účinného od 1. januára 2004 výkon rozhodnutia možno nariadiť najneskôr do 3 rokov po uplynutí lehoty určenej pre splnenie uloženej povinnosti (ods. 1).

Novela správneho poriadku vykonaná zákonom č. 527/2003 Z.z. účinná od 1. januára 2004 zmenila toto ustanovenie tak, že výkon rozhodnutia možno nariadiť najneskôr do troch rokov po uplynutí lehoty určenej pre splnenie uloženej povinnosti.

Podľa § 51 zákona o priestupkoch, ak nie je v tomto alebo v inom zákone ustanovené inak, vzťahujú sa na konanie o priestupkoch všeobecné predpisy o správnom konaní.

Ustanovenie § 51 zákona o priestupkoch upravuje vo všeobecnej rovine vzťah zákona o priestupkoch k správnomu poriadku. Z uvedeného vyplýva, že zákon o priestupkoch je vo vzťahu k správnomu poriadku zákonom špeciálnym a že z tohto vzťahu uvedených právnych predpisov vyplýva, že na konanie o priestupku sa prioritne vzťahujú ustanovenia tohto zákona a jedine v prípadoch absencie určitej právnej úpravy v zákone o priestupkoch sa podporne použijú ustanovenia Správneho poriadku.

Z uvedeného je teda zrejmé, že právna úprava lehoty, do ktorej je možné rozhodnutie správneho orgánu nútené vymáhať, sa nachádzala v správnom poriadku aj v zákone o priestupkoch a že po prijatí novely správneho poriadku, nekorešpondovala úplne s právnou úpravou v zákone o priestupkoch. Účelom novely zákona o priestupkoch vykonanej zákonom č. 298/2008 Z.z. v súvislosti so zmenou v § 88 ods. 1 formou jeho vypustenia bolo dať právnu úpravu v zákone o priestupkoch do súladu s právnou úpravou v Správnom poriadku. Uvedené nepochybne vyplýva aj z dôvodovej správy citovanej novely k tomuto ustanoveniu, v ktorej sa uvádza, že „vypustením odseku 1 sa právna úprava výkonu rozhodnutí na peňažné plnenia dostane do súladu s právnou úpravou v zákone č. 71/1967 Zb. o správnom konaní

(správny poriadok). Nie je vecný dôvod, aby vymáhanie pokút za priestupky bolo iné, ako vymáhanie iných pokút.“

Z uvedeného je zrejmé, že vypustením § 88 ods. 1 zo zákona o priestupkoch sa sledoval cieľ, aby aj vymáhanie pokút za priestupky z hľadiska lehoty, do ktorej je možné rozhodnutie vydané správnym orgánom nútene vymáhať, spadalo pod režim právnej úpravy Správneho poriadku.

Všeobecný právny predpis vo vzťahu k zákonu o priestupkoch upravuje teda pri výkone rozhodnutí vydaných správnymi orgánmi lehotu, do ktorej je možné takéto rozhodnutie vymáhať. Keďže aj v prípade rozhodnutia o pokute za priestupok prichádza pri výkone (exekúcii) takéhoto rozhodnutia do úvahy aplikácia tohto vzťahu a zákon o priestupkoch nemá od 1. septembra 2008 takúto právnu úpravu, treba v konaní o výkon rozhodnutia (v exekučnom konaní) podporne použiť ustanovenie § 71 ods. 3 správneho poriadku. Opačný výklad by znamenal, že od novely zákona o priestupkoch vykonanej zákonom č. 298/2008 Z.z. v súvislosti so zmenou v § 88 ods. 1, by sa pri výkone rozhodnutia o pokute za priestupok (exekúcii) žiadna lehota neuplatňovala, čo by bolo v rozpore nielen s účelom tejto novely, ale predovšetkým v rozpore so zásadou „lex specialis derogat legi generalis“ (zákon špeciálny ruší zákon všeobecný), na ktorej je založený vzťah zákona o priestupkoch k správneho poriadku. So zreteľom na vyššie uvedené dovolací súd dospel k záveru, že v posudzovanej veci treba pri strete právnych úprav uplatniť vyššie uvedenú všeobecnú zásadu pre lehoty, a teda že v danej veci treba použiť znenie nového právneho predpisu, pri právnom posúdení veci však treba však vziať do úvahy vyššie spomenutú právnu úpravu § 71 ods. 3 Správneho poriadku. Právny názor generálneho prokurátora o potrebe aplikácie ustanovenia § 88 zákona o priestupkoch účinného do 31. augusta 2008 je preto nesprávny.

Vychádzajúc z uvedeného dovolací súd dospel k záveru, že okresného súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Generálny prokurátor Slovenskej republiky preto dôvodne podal mimoriadne dovolanie podľa § 243e O.s.p. v spojení s § 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p., keďže to vyžadovala ochrana práv a zákonom chránených záujmov účastníka konania a túto ochranu nebolo možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto rozhodnutie okresného súdu podľa § 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 243b ods. 2 a 4 O.s.p. zrušil a vec vrátil Okresnému súdu Bratislava II na ďalšie konanie.

Ak dôjde k zrušeniu napadnutého rozhodnutia, súd, ktorého rozhodnutie bolo zrušené, koná ďalej o veci. Pritom je právny názor súdu, ktorý rozhodoval o mimoriadnom dovolaní, záväzný. V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného konania a konania o mimoriadnom dovolaní (viď primerane § 243d ods. 1 O.s.p. v spojení s § 243i ods. 2 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.